

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10Asan/17/2017
Identifikačné číslo spisu: 8016897552
Dátum vydania rozhodnutia: 19.06.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Elena Berthotyová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:8016897552.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Berthotyovej PhD. a členov senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Jany Hatalovej, PhD. v právnej veci žalobcu: I. B., bytom O., právne zastúpený: Mgr. František Chochol, advokát, so sídlom Kalinčiakova 10, 093 01 Vranov nad Topľou, proti žalovanému (sťažovateľovi): Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, (pôvodne: Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v Prešove, Krajský dopravný inšpektorát, Pionierska 33, 080 05 Prešov), o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. p.: KRPZ-PO-KDI3-23-003/2016-P zo dňa 4. mája 2016, o kasačnej sťažnosti žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 5Sa/2/2016-63 zo dňa 29. marca 2017, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a .

Žalobcovi p r i z n á v a nárok na náhradu trov kasačného konania.

Odôvodnenie

I.

Priebeh a výsledky administratívneho konania

A)

1. Okresné riaditeľstvo PZ vo Svidníku, okresný dopravný inšpektorát, ako prvostupňový správny orgán, rozhodnutím č. ORPZ-SK-ODI3-37/2015-P zo dňa 18.01.2016 uznal žalobcu vinným zo spáchania priestupku proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky podľa § 22 ods. 1 písm. g) zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 372/1990 Zb.“), pretože svojím konaním porušil ustanovenie § 4 ods. 1 písm. c) a § 9 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 8/2009 Z.z.“) tým, že dňa 30.08.2014 v čase o 15:40 hod. viedol horský bicykel zn. Bianci Methanol SL2 po ceste III/5753 v obci Vislava, okr. Stropkov smerom na Obec Vágrinec, okr. Svidník, kde počas tejto jazdy na rovnom úseku cesty sa plne nevenoval vedeniu bicykla a nesledoval situáciu v cestnej premávke, následkom čoho prešiel do protismeru svojej jazdy, kde narazil prednou časťou bicykla do ľavej prednej časti oproti idúcemu osobnému motorovému vozidlu tov. zn. VW POLO, EČ: M., ktoré v tom čase viedol vodič V.

M.. Teda žalobca svojim konaním spôsobil dopravnú nehodu. Dychovou skúškou u vodiča, ako aj u cyklistu nebolo zistené požitie alkoholických nápojov. Pri dopravnej nehode došlo k zrazeniu cyklistu - žalobcu, ktorý utrpel zlomeninu tela sánky vľavo, otras mozgu, pomliaždenie čela, odreniny tváre, tržnú ranu ľavého predlaktia, pravého kolena, pravého predkolenia a podvrtnutie krčnej chrbtice, ktoré zranenie si podľa konečnej lekárskej správy vystavenej jeho ošetrojúcou lekárkou MUDr. E. vyžiadalo dobu liečby od 30.08.2014 do 22.01.2015, čiže 145 dní. Pri dopravnej nehode došlo k poškodeniu osobného motorového vozidla zn. VW POLO, EČ: M., v sume asi 1 000 Eur, ku škode V. M., ktorá škoda nie je krytá poistením a horského bicykla zn. BIANCI Methanol SL2 v sume 5 000 Eur, cyklistickej prilby v sume 140 Eur, cyklistického setu v sume 75 Eur a okuliarov v sume 30 Eur ku škode žalobcu v celkovej výške 5 245 Eur, ktorá škoda nie je krytá poistením. Podľa § 22 ods. 2 písm. c) zákona č. 372/1990 Zb. uložil žalobcovi pokutu vo výške 150 Eur.

B)

2. Žalovaný napadnutým rozhodnutím č.p. KRPZ-PO-KDI3-23-003/2016-P zo dňa 04.05.2016 zamietol odvolanie žalobcu a rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu potvrdil.

3. V rozhodnutí uviedol, že sa plne stotožňuje s právnym názorom prvostupňového správneho orgánu, že ku skutku došlo tak, ako je uvedené vo výrokovej časti rozhodnutia o priestupku, pričom dopravnú nehodu považuje za riadne zadokumentovanú a jej zavinenie za náležité za preukázané. Zastáva názor, že zabezpečené dôkazné prostriedky a ich vyhodnotenie v rámci zásady voľného hodnotenia dôkazov v dostatočnej miere a rozsahu zakladali vinu žalobcu na spáchaní priestupku. S ohľadom na výpovede všetkých zainteresovaných osôb ako aj s prihliadnutím na vypracovaný znalecký posudok znalca z odboru doprava cestná za dostatočne preukázaný považuje stav, že cyklista - žalobca spôsobil dopravnú nehodu v dôsledku toho, že počas jazdy na bicykli vykonával úkony - otáčanie hlavou dozadu za bicykel, t. j. činnosť, ktorá spôsobila náhly a od vôle cyklistu nezávislý prejazd bicykla v krátkej, resp. nebezpečnej vzdialenosti od jazdnej dráhy vozidla zn. VW Polo. Cyklista, ktorý s poukázaním na rýchlosť protiúdieho vozidla v krátkej vzdialenosti a polohe v blízkosti stredovej prerušovanej čiary vykonal úkon natočenia hlavy dozadu, čo vyvolalo nezávisle od jeho vôle vybočenie bicykla vľavo s následným jeho čiastočným prejazdom až do protismernej časti vozovky a tým vyvolanie nehodového deja.

II.

Konanie na krajskom súde

4. Krajský súd napadnutým rozsudkom podľa § 191 ods. 1 písm. e), ods. 4 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“) zrušil rozhodnutie žalovaného a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie.

5. V odôvodnení rozsudku krajský súd uviedol, že žaloba je dôvodná, lebo zistenie skutkového stavu orgánom verejnej správy bolo nedostačujúce na riadne posúdenie veci. V danom prípade je nepochybné, že rozhodujúcim podkladom pre vydanie rozhodnutia, ktorým bol žalobca uznaný vinným zo spáchania priestupku proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, bol znalecký posudok znalca Ing. V. M. 117/2014. Vychádzajúc zo zásad správneho trestania krajský súd súhlasil s námietkou žalobcu, že povinnosťou správneho orgánu bolo náležite zistiť všetky skutočnosti dôležité pre rozhodnutie, zabezpečiť podklady rozhodnutia do takej miery, aby boli spoľahlivým základom pre rozhodnutie, pričom táto povinnosť sa vzťahuje tak na prvostupňový, ako aj na druhostupňový správny orgán bez ohľadu na to, v čí prospech svedčia. Stav vecí musí byť zistený presne, čo znamená že musí zodpovedať reálnemu stavu.

6. Zistenie úplného a presného stavu vecí je základným predpokladom zákonnosti a správnosti rozhodnutia správneho orgánu. Obvinený z priestupku má právo vyjadriť sa ku všetkým skutočnostiam, ktoré sa mu kladú za vinu a dôkazom o nich, osobitne má právo klásť svedkom a znalcom otázky. Z

obsahu administratívneho spisu vyplýva, že aj napriek pokynu nadriadeného orgánu (list zo dňa 09.10.2015 sp. zn. KRPZ-PO-KDI3-81/2015-P) nebol realizovaný výsluch znalca postupom podľa § 33 ods. 1 Správneho poriadku, žalobcovi nebolo umožnené klásť znalcovi otázky a táto vada nebola odstránená ani odvolacím orgánom aj napriek skutočnosti, že uvedené namietať v odvolaní proti rozhodnutiu prvostupňového správneho orgánu. Uvedené pochybenie je podľa názoru krajského súdu o tom závažnejšie, že v priebehu celého správneho konania aj odvolacieho konania žalobca namietať okolnosti súvisiace s dopravnou nehodou, ako aj s podkladmi, z ktorých vychádzal znalec, prevažná časť námietok sa týkala práve zistení a údajov konštatovaných znalcom v znaleckom posudku, namietať že miesto zrážky nezodpovedá miestu, ktoré určil znalec, namietať že s motorovým vozidlom idúcim v protismere bolo manipulované, žiadal vykonať rekonštrukciu nehody na mieste samom aj za prítomnosti znalca a konfrontáciu svedkov. Napriek povinnosti správneho orgánu umožniť žalobcovi klásť znalcovi otázky, správny orgán len predvolal znalca k podaniu vysvetlenia podľa § 22 Správneho poriadku, o čom spísal zápisnicu zo dňa 08.12.2015 č. ORPZSK-ODI3-37/2015-P bez toho, aby o tejto skutočnosti informoval žalobcu a bez toho, aby ho k výsluchu znalca prizval.

7. Z uvedených dôvodov krajský súd podľa § 191 ods. 1 písm. e), ods. 4 S.s.p. preskúmané rozhodnutie zrušil a vrátil vec žalovanému na ďalšie konanie.

8. Súd žalobcovi ako úspešnému účastníkovi konania priznal právo na náhradu trov konania v súlade s ust. § 167 ods. 1 S.s.p.

III.

Konanie na kasačnom súde

A)

9. Proti rozsudku krajského súdu sťažovateľ v zákonnej lehote podal kasačnú sťažnosť a to z dôvodu, že má za to, že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci. Sťažovateľ sa nestotožnil s názorom krajského súdu, že v uvedenom prípade správne orgány nedostatočne zistili skutkový stav veci. Podľa názoru žalovaného skutkový stav bol v danom prípade zistený úplne, presne a určite a podklady na rozhodnutie boli zabezpečené do takej miery, že boli spoľahlivým základom pre meritorne rozhodnutie. Akékoľvek ďalšie dokazovanie, ktoré naznačil krajský súd v napadnutom rozsudku žalovaný považuje za nepotrebné, nakoľko skutkový stav je spoľahlivo zistený vykonanými dôkaznými prostriedkami.

10. Sťažovateľ sa ďalej nestotožnil so záverom krajského súdu, že správny orgán napriek povinnosti umožniť žalobcovi klásť znalcovi otázky len predvolal znalca k podaniu vysvetlenia. Sťažovateľ má za to, že správny orgán prvého stupňa rozhodol o spôsobe vykonanie dôkazu - predvolanie znalca k podaniu vysvetlenia a uvedený dôkazný prostriedok bol vykonaný plne v súlade so zákonom, kde v tom čase žalobca nebol žiadnym spôsobom ukrátený na svojich právach. Žalobcovi bolo zároveň pred vydaním rozhodnutia v súlade s § 33 ods. 2 Správneho poriadku umožnené vyjadriť sa k podkladom rozhodnutia i k spôsobu jeho zistenia, prípadne navrhnúť jeho doplnenie, čo však žalobca nevykonával a ani nežiadal.

11. Na základe uvedeného navrhol, aby kasačný súd rozhodol tak, že rozsudok krajského súdu zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie.

B)

12. Žalobca vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedol, že kasačné námietky o nesprávnom právnom posúdení nemajú oporu v reálnom stave veci, pretože rozhodnutie súdu vychádza zo spoľahlivo zisteného stavu, ktorý má oporu vo vykonanom dokazovaní, na základe ktorého súd posudzovaný prípad správne právne posúdil, a preto navrhol kasačnému súdu, aby kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietol.

IV.

Právny názor Najvyššieho súdu SR

13. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S. s. p.) postupom podľa § 492 S.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná. Rozhodol bez nariadenia pojednávania podľa ustanovenia § 455 S.s.p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke najvyššieho súdu. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 19.06.2018 (§ 137 ods. 2 S.s.p.).

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky rozhodnutím číslo SLV-PS-1120/2012 zo dňa 12.12.2012 v zmysle § 21 ods. 11 zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zrušilo ku dňu 31.12.2012 okrem iných aj rozpočtovú organizáciu Krajské riaditeľstvo policajného zboru v Prešove, pričom práva a povinnosti zrušenej organizácie prešli dňom zrušenia na zriaďovateľa, ktorým je Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky. Nakoľko pôvodne žalovaný ako právnická osoba uvedeným dňom zanikol, účastníkom konania na strane žalovaného sa stalo Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky z titulu právneho nástupníctva. Preto bude s týmto právnym nástupcom ďalej konané na strane žalovaného správneho orgánu. Pod všeobecným označením žalovaný je potom nutné rozumieť tak pôvodný správny orgán ako aj jeho právneho nástupcu podľa toho, ktorého sa text odôvodnenia týka.

14. V predmetnej veci bolo potrebné predostrieť, že predmetom kasačnej sťažnosti bol rozsudok krajského súdu, ktorým zrušil rozhodnutie žalovaného, ktorým potvrdil rozhodnutie prvoinštančného správneho orgánu o uložení pokuty žalobcovi za porušenie § 4 ods. 1 písm. c) a § 9 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z. z. čím sa dopustil priestupku proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky podľa § 22 ods. 1 písm. g) zákona č. 372/1990 Zb., a preto primárne v medziach kasačnej sťažnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci kasačného konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného, najmä z toho pohľadu, či kasačné námietky sťažovateľa sú spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozsudku krajského súdu. Po preverení riadnosti podmienok vykonávania súdneho prieskumu rozhodnutí správneho orgánu (tzn. najmä splnenia podmienok konania a okruhu účastníkov) sa kasačný súd stotožňuje so skutkovými závermi krajského súdu v tom rozsahu, ako si ich osvojil krajský súd zo zistení uvedených žalobcom a žalovaným správnym orgánom, ktoré sú obsiahnuté v administratívnom spise.

Podľa § 4 ods. 1 písm. c) zákona č. 8/2009 Z.z. vodič je povinný venovať sa plne vedeniu vozidla a sledovať situáciu v cestnej premávke.

Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z.z. vodič je povinný na vozovke alebo v jazdnom pruhu jazdiť vpravo pri pravom okraji vozovky alebo jazdného pruhu; to neplatí pri obchádzaní, predchádzaní, otáčaní alebo odbočovaní.

Podľa § 22 ods. 1 písm. g) zákona č. 372/1990 Zb. priestupku proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky sa dopustí ten, kto poruší všeobecne záväzný právny predpis o bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, v ktorého dôsledku vznikne dopravná nehoda, pri ktorej inému ublíži na zdraví alebo inému spôsobí škodu na majetku.

Podľa § 22 ods. 2 písm. c) zákona č. 372/1990 Zb. za priestupok podľa odseku 1 písm. e), g) a i) možno uložiť pokutu od 150 eur do 800 eur a zákaz činnosti do troch rokov.

Podľa § 32 ods. 1 Správneho poriadku správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstarat' potrebné podklady pre rozhodnutie. Pritom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania.

Podľa § 32 ods. 2 Správneho poriadku podkladom pre rozhodnutie sú najmä podania, návrhy a vyjadrenia účastníkov konania, dôkazy, čestné vyhlásenia, ako aj skutočnosti všeobecne známe alebo známe správne orgánu z jeho úradnej činnosti. Rozsah a spôsob zisťovania podkladov pre rozhodnutie určuje správny orgán.

Podľa § 33 ods. 1 Správneho poriadku účastník konania a zúčastnená osoba má právo navrhovať dôkazy a ich doplnenie a klásť svedkom a znalcom otázku pri ústnom pojednávaní a miestnej ohliadke.

15. Kasačný súd po preskúmaní spisového materiálu krajského súdu, ktorého súčasťou je aj administratívny spis žalovaného, dospel k záveru, že kasačné námietky sťažovateľa nie sú dôvodné.

16. Kasačný súd sa stotožnil so záverom krajského súdu, že rozhodujúcim podkladom pre vydanie rozhodnutia správneho orgánu, ktorým bol žalobca uznaný vinným zo spáchania priestupku proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky bol znalecký posudok znalca Ing. V. M.. 117/2014.

17. Z administratívneho spisu žalovaného vyplýva, že aj napriek pokynu nadriadeného orgánu zo dňa 09.10.2015 nebol realizovaný výsluch znalca postupom podľa § 33 ods. 1 Správneho poriadku. Žalobca v priebehu celého správneho konania namietal skutočnosti súvisiace s dopravnou nehodou, ako aj podklady, z ktorých znalec vychádzal a prevažná časť námietok žalobcu sa týkala zistení a údajov konštatovaných znalcom v znaleckom posudku. K veci kasačný súd uvádza, že z § 33 Správneho poriadku vyplýva účastníkom konania niekoľko významných práv, resp. povinností. V prvom rade platí, že účastník konania má právo navrhovať dôkazy, má však povinnosť navrhnuť dôkazy na podporu toho, čo tvrdí. Toto ustanovenie prakticky vykonáva § 3 ods. 2 Správneho poriadku, ktorý upravuje inštitút súčinnosti medzi správnymi orgánmi a účastníkmi konania. Skutočnosť, že účastník konania má právo navrhnuť dôkazy neznamená, že správny orgán je povinný jeho návrhom aj vyhovieť. O tom, či bude dôkazný prostriedok prípustný, resp. vykonaný, rozhoduje správny orgán. Na správnom orgáne je totiž bremeno presného a úplného objasnenia stavu veci a súčasne väčšia časť bremena procesnej ekonomiky. Správny orgán by mal preto odmietat' také dôkazné prostriedky, ktoré sú irelevantné alebo sa napríklad len ťažko dajú obstarat'. Naopak vždy by mal pripustiť dôkazný prostriedok, ktorý je pre vec dôležitý a relatívne ľahko vykonateľný. V každom prípade má kasačný súd za potrebné uviesť, že ktoré z navrhovaných dôkazov správny orgán vykoná, nie je otázkou svojvôle a zastáva jednoznačne názor, že pripustenie alebo nepripustenie navrhovaného dôkazného prostriedku má správny orgán vykladať vždy v prospech účastníka konania. Správny orgán by mal vykonať všetky dôkazy, ktoré navrhujú účastníci konania, ak je to hospodárne z ekonomického a časového hľadiska, ak dôkazný prostriedok nie je zjavne neúčelný a vykonanie takého dôkazného prostriedku by nemal pripustiť v prípadoch, keď je dôkaz nepotrebný, neopodstatnený, prípadne existuje hrubý rozpor v pomere toho, čo by sa ním dokázalo, najmä skutočnosť nepodstatná pre rozhodnutie vo veci samej.

18. Vzhľadom na vyššie uvedené postup správneho orgánu, ktorý iba predvolal znalca k podaniu vysvetlenia o čom podľa § 22 Správneho poriadku spísal zápisnicu bez toho, aby o tejto skutočnosti informoval žalobcu a bez toho, aby žalobca mal možnosť klásť znalcovi otázky napriek vedomosti správneho orgánu o záujme žalobcu o výsluch znalca, je podľa názoru kasačného súdu nesprávny a možno konštatovať, že správny orgán nezistil náležite všetky skutočnosti dôležité pre rozhodnutie, a teda správny orgán svojim postupom nezistil presne a úplne skutočný stav veci. Vzhľadom na rozpory v tvrdeniach žalobcu a závermi znalca uvedenými v znaleckom posudku má kasačný súd za to, že povaha veci si vyžadovala konfrontáciu medzi žalobcom a znalcom tak, aby všetky námietky smerujúce voči znaleckému posudku boli riadne a náležite posúdené a zodpovedané, tak aby sa zistil úplne a presne skutočný stav veci, ktorý je predpokladom zákonnosti rozhodnutia. Z uvedených dôvodov sa kasačný súd nestotožnil s námietkami sťažovateľa týkajúcich sa nesprávneho právneho posúdenia veci.

19. Po preskúmaní podanej kasačnej sťažnosti kasačný súd konštatuje, že s právnymi námietkami sťažovateľa sa krajský súd v rozhodnutí riadne vysporiadal a nenechal otvorenú žiadnu spornú otázku, riešenie ktorej by zostalo na kasačnom súde, a preto námietky uvedené v kasačnej sťažnosti vyhodnotil

najvyšší súd ako bezpredmetné, ktoré neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť rozhodnutia. Z uvedeného dôvodu kasačnú sťažnosť podľa § 461 S. s. p. ako nedôvodnú zamietol.

20. O náhrade trov kasačného konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, že žalobcovi, ako úspešnému účastníkovi konania o kasačnej sťažnosti, nárok na náhradu trov tohto konania priznal (§ 467 ods. 1 S. s. p. a analogicky podľa § 167 ods. 1 S. s. p.) V zmysle § 175 ods. 2 S.s.p. v spojení s dôvodovou správou k § 467 S.s.p. (teleologický výklad) o výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením krajského súdu.

21. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prijal rozsudok jednomyseľne (§ 139 ods. 4 S.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok n i e j e prípustný.